

Goldman Sachs Swap: Βασικά σημεία

Ύψος 2.8 δις Ευρώ. Υπογραφή Ιούνιος 2001. Αποπληρωμή 2019
Στόχος: Αποφυγή υπερτίμησης Yen. Μείωση χρέους: 1.7% του ΑΕΠ.

1. Η χρήση του εργαλείου ανταλλαγής νομισμάτων (cross currency swaps) δεν αντίκειται σε κανέναν από τους τότε ισχύοντες κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επέτρεπε να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι συναλλαγματικές επιβαρύνσεις, χωρίς να αλλοιώνεται ή να αποκρύπτεται το αθροιστικό σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων σε χρέος και ελλείμματα. Το χρηματο-οικονομικό αυτό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε από αρκετές χώρες στο πλαίσιο της ενεργού διαχείρισης του δημόσιου χρέους.
2. Στη περίπτωση των πράξεων του 2001, επιδιώχθηκε μια οριστική εξάλειψη αρκετών συσσωρευμένων επιβαρύνσεων, με στόχο να κατανεμηθούν σε μια εκτενέστερη χρονική περίοδο, συγκεκριμένα μέχρι το 2019.

Επρόκειτο δηλαδή για μια ισοδύναμη χρονική αναδιανομή ενός δημοσιονομικού βάρους, η οποία έγινε με όρους αγοράς και χωρίς καμμία αλλοίωση των συνολικών υποχρεώσεων. Η αναπροσαρμογή χρέους που επετεύχθη από τις ανταλλαγές νομισμάτων είχε συμφωνηθεί να αποπληρώνεται μέσω μίας ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swap), όπου το σκέλος των πληρωμών που κατέβαλε το δημόσιο στην αντισυμβαλλόμενη τράπεζα εμπεριείχε και το τοκοχρεολύσιο για την αναπροσαρμογή του χρέους.

3. Ουδέποτε υπήρξε προσπάθεια απόκρυψης των πράξεων ανταλλαγής από τη Βουλή ή τα κοινοτικά όργανα. Οποτεδήποτε υπήρξαν ερωτήσεις απαντήθηκαν λεπτομερώς. Συγκεκριμένα, γνωστοποιήθηκαν στη Βουλή το 2003 με κατάθεση εγγράφων.

Είναι γνωστό ότι σύμφωνα με την διαδικασία υπερβολικών ελλειμμάτων (EDP) τα δημοσιονομικά στοιχεία γνωστοποιούνται στα κοινοτικά όργανα τόσο προ-ανταλλαγής (pre-swap) όσο και μετά-ανταλλαγής (post-swap).

4. Το 2000-2001 είχαν γίνει και άλλες εφαρμογές χρηματο-οικονομικών εργαλείων για την μείωση του ελλείμματος και του χρέους σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα. Τα εργαλεία αυτά περιελάμβαναν τα λεγόμενα «προέσοδα», τα «προμέτοχα» και ορισμέσμένα άλλα. Όλα αυτά τα εγνώριζε η Eurostat και όταν άλλαξαν οι κανόνες το 2002, το χρέος και το

έλλειμμα αναπροσαρμόστηκαν αναλόγως. Εάν η Eurostat ήθελε, θα μπορούσε από τότε να ζητήσει από όλα τα κράτη-μέλη να προσαρμόσουν τα στοιχεία τους. Δεν το έκανε όμως, παρά μόνο το 2008.

Κατά συνέπεια οι κυβερνήσεις της περιόδου 2000-2007 δεν επέδειξαν καμία άρνηση να συμμορφωθούν με τους κανόνες για τα swaps.

5. Το πρόβλημα παρουσιάστηκε το 2009. Η Eurostat είχε εκδόσει νέους κανόνες που επέβαλαν τα swaps να καταγράφονται κανονικά στο χρέος και η τότε ελληνική κυβέρνηση το αγνόησε.

Μία πιθανή εξήγηση είναι ότι το swap της Goldman Sachs το είχε ήδη εκχωρήσει στην Εθνική Τράπεζα έναντι δανεισμού **5.1 δις. Ευρώ**, πιθανόν εμπλουτίζοντας την διάρθρωση των βραχυπρόθεσμων ταμειακών ροών για να αντιμετωπίσει τρέχουσες δαπάνες χωρίς διόγκωση του ελλείμματος. Η αποπληρωμή μετετέθη για το 2039.

Το νέο swap είχε την ονομασία TITLOS plc και υπεγράφη στις 9 Μαρτίου 2009. Λίγο μετά άρχισαν οι διαδόσεις για το κρυφό έλλειμμα που αρνείτο να δώσει η ΝΔ και σε λίγους μήνες προκηρύχθηκαν οι εκλογές.